

The USAID Economic Governance Program

ReforMeter

HOW ARE GEORGIA'S REFORMS PROGRESSING?

Assessment of economic reforms

PUBLIC-PRIVATE DIALOGUE (PPD) ON WATER RESOURCE MANAGEMENT REFORM

ISET POLICY INSTITUTE

THE USAID ECONOMIC GOVERNANCE PROGRAM GRANT: SUPPORT
TO THE REFORM PROGRESS TRACKING SYSTEM – REFORMETER

APRIL 19, 2022

DISCLAIMER: This report is made possible by the support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents of this report do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

ACRONYMS

AGL	Adjaristsqali Georgia LLC
BAG	Business Association of Georgia
CCEH	Caucasus Clean Energy Holding
GFA	Georgian Farmers' Association
GCNG	Global Compact Network Georgia
GOG	Government of Georgia
GREDA	Georgian Renewable Energy Development Association
GWP	Georgian Water and Power
ISSET-PI	ISSET Policy Institute
MEPA	Ministry of Environmental Protection and Agriculture of Georgia
MoESD	Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia
MoJ	Ministry of Justice
MRDI	Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia
NCDC	National Center for Disease Control and Public Health
NEA	National Environmental Agency
UNDP	United Nations Development Programme
USAID	United States Agency for International Development

TABLE OF CONTENTS

1. ABOUT THE WATER RESOURCE MANAGEMENT REFORM.....	3
2. REFORM ASSESSMENT METHODOLOGY	3
3. PUBLIC-PRIVATE DIALOGUE.....	4
4. REFORM TRACKING INDICATORS.....	7
4.1. WATER ABSTACTION FROM NATURAL WATER BODIES.....	7
4.2. WATER USE.....	7
4.3. WATER LOSSES.....	8
4.4. WASTEWATER DISCHARGE	9
4.5. WASTEWATER COLLECTION.....	10
4.6. POPULATION CONNECTED TO WATERSUPPLY INDUSTRY	11
4.7. OTHER SELECTED INDICATORS.....	12
ANNEX 1. PPD EVENT PRESENTATION SLIDES: MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND AGRICULTURE OF GEORGIA.....	13
ANNEX 2. PPD EVENT PRESENTATION SLIDES: REFORMETER.....	40

I. ABOUT THE WATER RESOURCE MANAGEMENT REFORM

Upon adoption, the Draft Law¹ on Water Resource Management will replace the current Water Law (that is in force since 1997) and will become the new framework document for water resource management. The Draft Law introduces river basin management system and establishes economic instruments of water use. It also expands water monitoring network and introduces pollution prevention measures. To support the establishment of the new framework of the water resource management, developing secondary legislation is necessary. Moreover, there is a need of intense capacity building activities, especially at the local level, considering the strengthened role of municipalities under the reform.

2. REFORM ASSESSMENT METHODOLOGY

The first public-private dialogue (PPD) on the water resource management reform was of an introductory nature. The aim was to inform key stakeholders in attendance on upcoming assessment of the reform. As such, the first PPD event provided an overview of the current stance of the water resource management reform and identified the relevant indicators for tracking the reform progress.

Starting from the next PPD event (scheduled over six-month periods), biannual progress evaluations of the reform, under the ReforMeter project, will be conducted via three distinct methodological tools:

- 1) **Governmental surveys** that evaluate progress in reform implementation across four domains: the legal framework; infrastructure and budget; institutional setup; and capacity development. This survey measures the government's distance from the stated reform objectives on a scale of 0% (no action has taken place) to 100% (all the desired systems have been fully implemented, monitored, and evaluated).
- 2) **Stakeholder surveys** that assess reform progress across four dimensions: reform content and adequacy; current performance; reform progress; and the expected outcomes. Members of the stakeholder group (excluding implementing governmental stakeholders) set scores on a scale of 1 (poor performance) to 10 (strong performance) for each dimension.
- 3) **Reform-specific objective indicators** act as a proxy for reform effectiveness and are designed to track progress.

In addition to utilizing these three assessment tools, ReforMeter will be presenting a summary of the qualitative assessments developed by the key stakeholders, as well as conducting regional PPDs and awareness-raising events to support the efficient development and implementation of the water resource management reform.

---

¹ The current version of the Draft Law can be found at: <https://parliament.ge/legislation/23020>

3. PUBLIC-PRIVATE DIALOGUE

The PPD event was organized by the Environmental Protection and Natural Resources Committee at Parliament of Georgia with the support from the USAID Economic Governance Program. ISET PI integrated its planned introductory PPD meeting on assessment of the water resource management reform into the format of the committee's PPD meeting that allowed it to use the parliamentary committee platform and inform stakeholders on upcoming assessment of the reform under the ReforMeter project.

The representatives from multiple government agencies and non-public sector representatives attended the event. Key public sector stakeholders included the Parliament of Georgia, the Ministry of Environmental Protection and Agriculture of Georgia (MEPA), the Ministry of Economy and Sustainable Development (MoESD), the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia (MRDI), Georgian Amelioration, and the National Environmental Agency (NEA). Public sector representatives from the National Center for Disease Control and Public Health (NCDC), Administration of the Government of Georgia, the Ministry of Justice, Green Party of Georgia, and Greens Movement of Georgia were also present at the event. While non-public sector stakeholders included Georgian Water and Power (GWP), Adjaristsqali Georgia LLC (AGL), Caucasus Clean Energy Holding (CCEH), Georgian Renewable Energy Development Association (GREDA), Georgian Water National Partnership, Georgian Industrial Group, Business Association of Georgia (BAG), Georgian Farmers' Association (GFA), Global Compact Network Georgia (GCNG), USAID Economic Governance Program, and the United Nations Development Programme (UNDP).

The agenda of the event was comprised of three main blocks:

- 1) Introduction to the draft law on Water Resource Management and resulting changes in the secondary legislation.
- 2) Assessment of the Water Resource Management Reform under the ReforMeter Project.
- 3) Discussion.

In their opening remarks, Ms. Maia Bitadze, Chairperson of the Environmental Protection and Natural Resources Committee at the Parliament of Georgia, Ms. Nino Tandilashvili, Deputy Minister at the Ministry of Environmental Protection and Agriculture of Georgia, and Ms. Natalia Beruashvili, the USAID Economic Governance Program Chief of Party briefly summarized the importance of the water resource management reform and outlined its development process. More precisely, the speakers emphasized the complex nature of the reform as it relates to different economic sectors and engages different public entities.

This was followed by presentations of the Draft Law on Water Resource Management and reform-related objective indicators to be tracked under the ReforMeter project (see Annex 1 and Annex 2, respectively). Finally, the stakeholders from civil society, public and private sectors had a chance to express their opinions and engage in discussion about different aspects of the reform. The following section briefly summarize key remarks expressed by the stakeholders during the PPD event.

Although the Draft Law introduces a lot of novelties, the stakeholders' remarks were mainly centered around the following topics:

- Topic I: River basin management plans and water allocation plans
- Topic II: Introduction of economic instruments of water use (licensing and fee system)
- Topic III: Environmental Protection Cost
- Topic IV: Wastewater treatment

Topic I: River basin management plans and water allocation plans

The draft Law requires that a River Basin Management Plan (RBMP) is developed for each basin (Aladzani-lori, Tchorokhi-Kintrishi, Khrami-Debeda, Mtkvari, Enguri-Rioni, and Bzipi-Kodori (located in the Abkhazia region)) and updated every 6 years. RBMPs will be discussed and agreed upon in river basin management consultancy councils (advisory body to be established for MEPA) that will consist of public (central and municipal) bodies and other involved stakeholders. RBMPs will be developed in a way to balance water user's interests and, at the same time, sustain water's ecological status.

Water allocation plans will be developed to establish the rules for prioritization for avoiding the conflicts among different economic sectors over the use of water resources. As mentioned during the PPD event, drinking and domestic water use will be given the priority and the remaining resources will be distributed among different sectors according to the prioritization system. Ms. Mzia Giorgobiani, Deputy Minister of Regional Development and Infrastructure of Georgia, stressed the importance of determining the priority users in the light of the growing climate change concerns. As noted by Ms. Nino Tandilashvili, the Draft Law takes climate change concerns into account and RBMPs will be also quick to adjust any possible environmental changes and relevant water management activities will be planned accordingly.

Ms. Tandilashvili highlighted that the most fundamental building block of the Water Resource Management reform is implementation of regular and extensive monitoring practices of water quality and quantity, as this monitoring data becomes the basis for the RBMPs and water resources prioritization plans. To strengthen water quality and quantity monitoring practices, the regional offices of the National Environment Agency has been allocated more funds.

Topic II: Introduction of economic instruments of surface water use (licensing and fee system)

One important aspect of the reform is introduction, or rather reintroduction, of the licensing mechanism for surface water use that had been functioning until 2008 . According to the Draft Law, abstracting (by natural person or legal entity) more than 25 m³ of surface water per day will be subject to licensing. Concerns were raised by Mr. Gia Gachechiladze, representative of the Green Party, that entitling 25 m³ of “free” water to legal entities could be related to some risks. More precisely, it is possible that these entities would overutilize small rivers to their advantage, as mentioned by Mr. Gachechiladze.

A special surface water use license can be issued for a maximum of 49 years for hydroelectric stations/ thermal power stations. For supplying population with drinking water – the maximum period of the license

is defined to be 30 years; and for the irrigation systems the license can be issued for no more than 25 years.

The Draft Law aims to promote rational use of water by introducing fees for surface water abstraction (abstracting ground water is already subject to fees). Mr. Levan Vepkhvadze, CEO at Business Association of Georgia, highlighted the importance of informing businesses about all possible changes in this regard well in advance so that they are given enough time to adjust the new reality. The specific amount of fee is yet to be determined. According to Ms. Tandilashvili, MEPA with the assistance of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) is currently conducting comprehensive research that will guide the fee-determination process. The specific fees will be determined only after cost-benefit analysis and detailed discussions with the private sector. A fee system is projected to be enforced starting from 2024, but the date is subject to change as mentioned Ms. Tandilashvili. It was also noted that, the fees will be defined at basin and sector levels.

Topic III: Environmental Protection Cost

The need for calculating the Environmental Protection Cost is determined under the Draft Law. MEPA has already prepared the methodological document for calculating the Environmental Protection Cost with the support of the Program. According to Ms. Nino Tandilashvili, additional consultations are needed with respective stakeholders to ensure Georgian context is fully reflected in the methodology and it is feasible to implement.

Topic IV: Wastewater treatment

Wastewater treatment was yet another topic of discussion. The permitting system for wastewater discharge into the surface water bodies comes into force only in 2028², while, according to Mr. Akaki Panchulidze, member of the executive council at Greens Movement of Georgia, enforcing permitting requirements could be accelerated since significant financial resources have already been allocated to construction/rehabilitation of wastewater treatment plants. To this end, Ms. Giorgobiani noted that although MRDI is actively engaged in the construction of the wastewater treatment plants, there are some financial and human resource-related constraints that delay the process.

In the end, several concerns were raised around reform implementation process. More precisely, stakeholders noted that as municipalities will take on more responsibilities (albeit starting from 2030), strong coordination mechanisms with the central government need to be in place. Deputy Minister of the Regional Development and Infrastructure of Georgia, also noted that massive efforts need to be directed towards capacity building in municipalities, be it financial and human resource related.

---

² Abstraction of ground water is regulated by the Law of Georgia on Licenses and Permits.

4. REFORM TRACKING INDICATORS

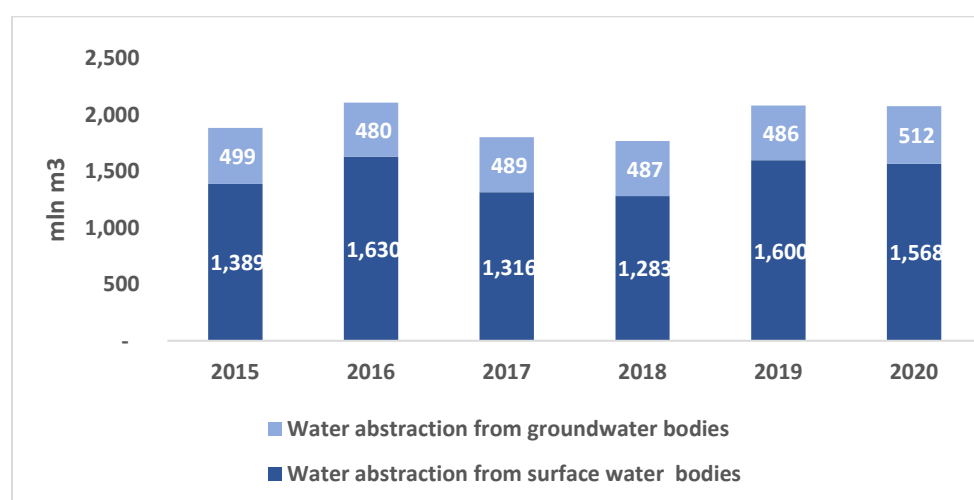
The ReforMeter research team selected certain objective indicators to measure progress of the water resource management reform. The section below presents the dynamics of selected indicators over the period of 2015-2020 and lists other potential indicators to be observed in the future.

4.1. WATER ABSTACTION FROM NATURAL WATER BODIES

Water abstraction from natural water bodies indicates the volume of water taken from surface water bodies (rivers, lakes and seas) and groundwater bodies. This indicator does not include volume of transit water supplied to big channels and volume of water taken by population from wells, natural reservoirs, etc³.

As figure 1 shows, the volume of water abstracted from groundwater bodies remain relatively stable over the period of 2015-2020, ranging from 480 million cubic meter to 512 mln m³, while the volume of water abstracted from the surface water bodies fluctuates over time, amounting to 1,568 mln m³ in 2020.

Figure 1. Water abstraction* from natural water bodies (mln m³)

* Water use for hydroelectricity generation purposes is excluded.

Source: Natural Resource of Georgia and Environmental Protection. Geostat's Statistical Publication (2020, 2017)

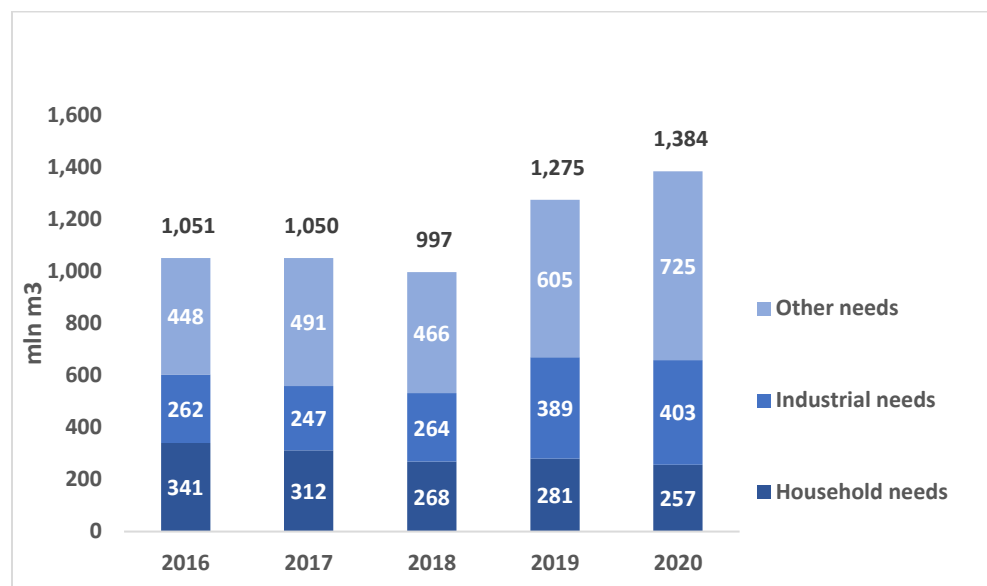
4.2. WATER USE

This indicator shows the use of water resources abstracted from different sources (surface, main, ground, sea, etc.) for various needs: drinking and household needs; industrial needs; and for other needs. Volume of used water presented in figure 2 does not include cycling water supply, wastewater of secondary use as well as wastewater controlling draining waters.

³ Natural Resource of Georgia and Environmental Protection. Geostat's Statistical Publication.

As figure 2 depicts, the use of water for the industrial needs increased by 53% in 2020 as compared to 2016 and amounted to 403 mln m³, while the use of water resources for the drinking and household needs has been decreasing over time, reaching 257 mln m³ in 2020.

Figure 2. Water Use (mln m³)

* Water use for hydroelectricity generation purposes is excluded.

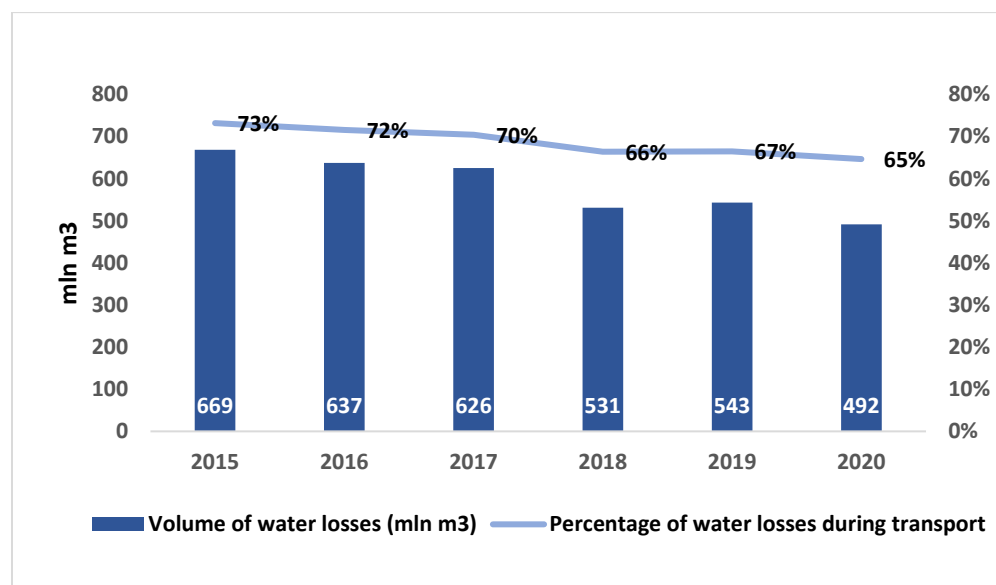
Source: Natural Resource of Georgia and Environmental Protection. Geostat's Statistical Publication (2020)

4.3. WATER LOSSES

Losses of water during transport indicates the volume of water lost from the point of abstraction to the point of its use or transmission due to filtration, evaporation, leakage, burst mains or other reasons⁴. As figure 3 shows, the volume of water losses in million cubic meters as well as its percentage share in the gross volume of water supplied by water supply industry have been decreasing over time. Still, the losses of water are substantial. As much as 65% (492 mln m³) of the water supplied by water supply industry to the customers was lost in 2020.

⁴ Natural Resource of Georgia and Environmental Protection. Geostat's Statistical Publication.

Figure 3. Losses of water during transport

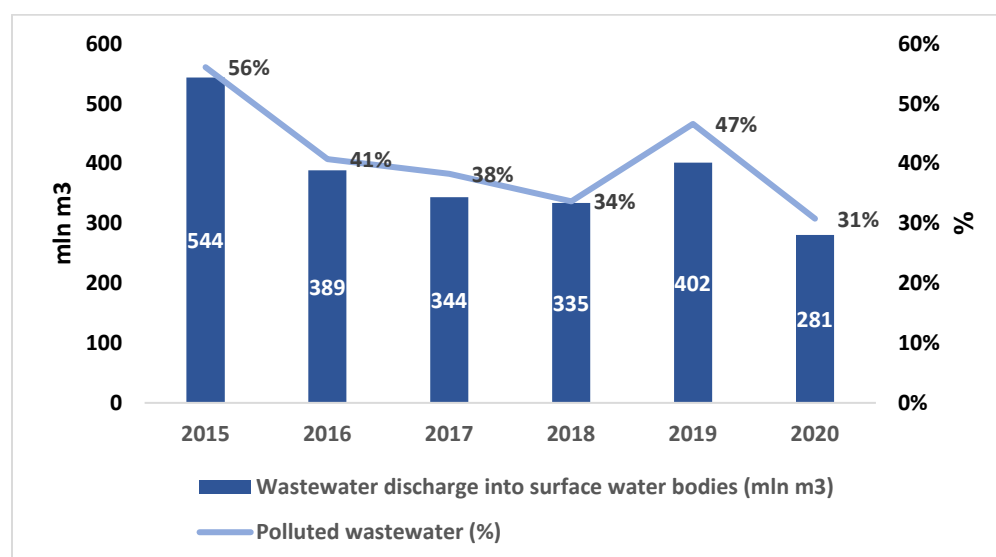

Source: National Statistics Office of Georgia.

4.4. WASTEWATER DISCHARGE

Figure 4 displays discharge of wastewater and polluted wastewater (industrial and household wastewater, including mine, fossil and draining waters which contains much more polluting substances than admissible amount) into surface water bodies. As we can observe, both indicators depict decreasing trend over time (except for 2019). In 2020, polluted wastewater constituted 31% of wastewater discharged into the surface bodies.

Figure 4. Wastewater discharge into surface water bodies

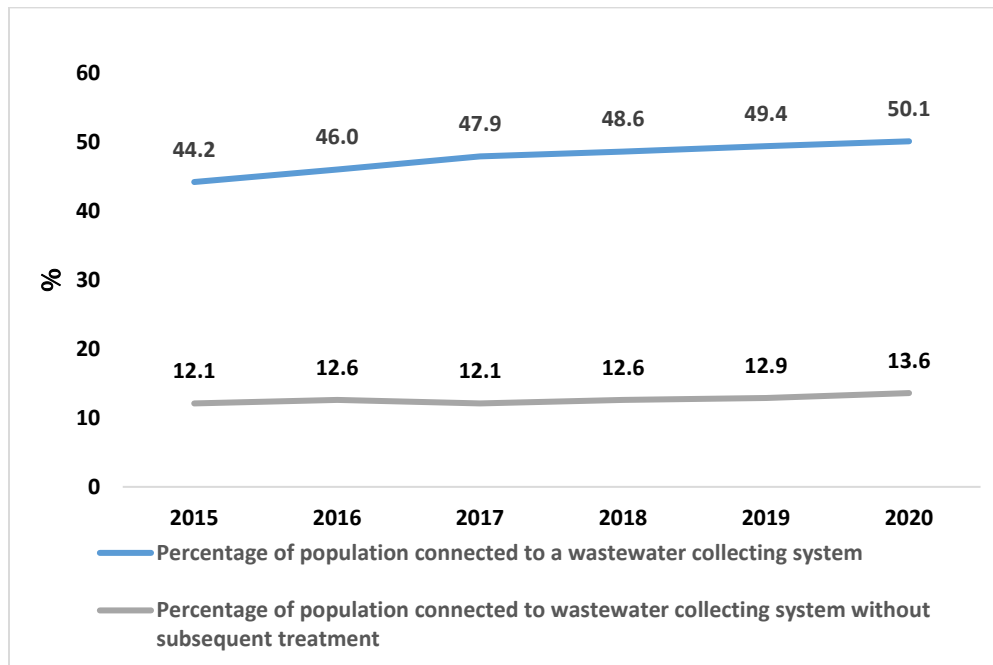

Source: Natural Resource of Georgia and Environmental Protection. Geostat's Statistical Publication (2020, 2017)

4.5. WASTEWATER COLLECTION

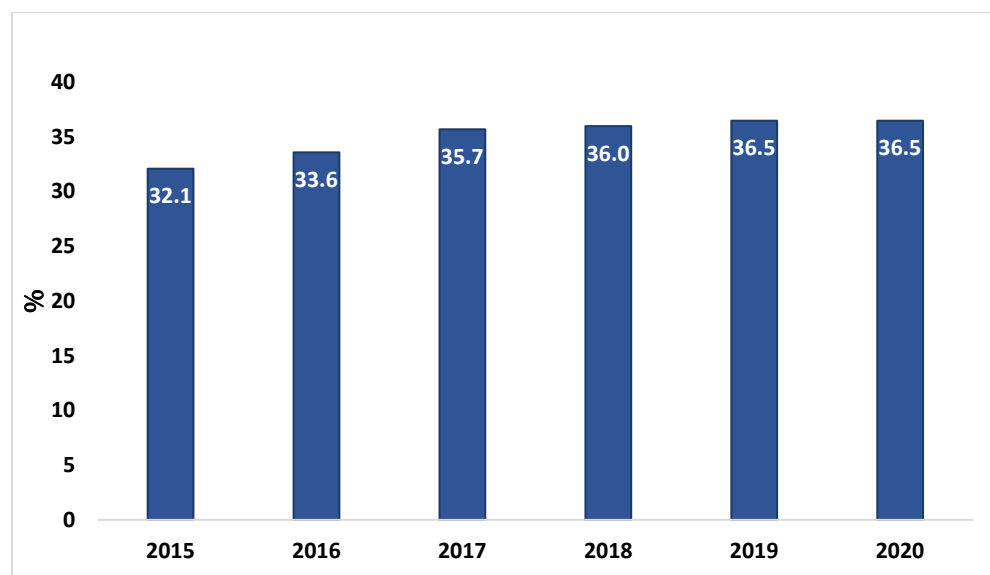
Figure 5 and figure 6 below show the percentage of population connected to a wastewater collecting system and the percentage of population connected to wastewater treatment facilities, respectively. As figure 5 depicts, 50.1% of total population was connected to a wastewater collecting system, out of which 13.6% was without subsequent treatment. Therefore, only 36.5% of domestic wastewater was treated in 2020 (figure 6).

Figure 5. Percentage of population connected to a wastewater collecting system

Source: National Statistics Office of Georgia.

Figure 6. Percentage of population connected to wastewater treatment facilities

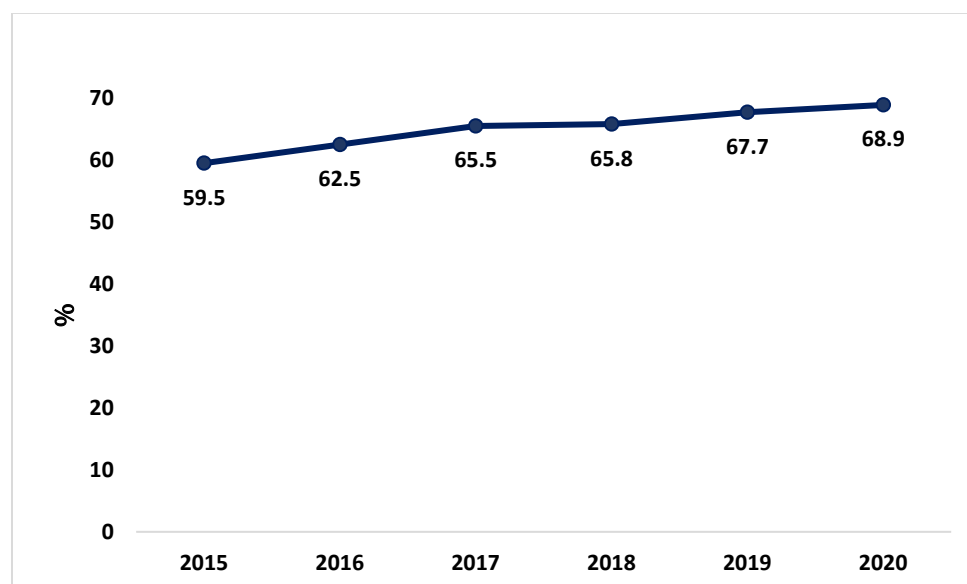

Source: National Statistics Office of Georgia.

4.6. POPULATION CONNECTED TO WATERSUPPLY INDUSTRY

Figure 7 shows the percentage of population connected to water supply industry over the period of 2015-2020. As it can be observed, the share of population with access to water supply industry gradually increased from 59.5% in 2015 to 68.9% in 2020.

Figure 7. Percentage of population connected to water supply industry

Source: National Statistics Office of Georgia.

4.7. OTHER SELECTED INDICATORS

Apart from the above listed indicators, ReforMeter research team plans to gather the data and further track the following measure:

- Water users.
- Permits issued for the groundwater abstraction purposes.
- Volume of water losses in the irrigation system.
- Industrial wastewater that is treated.
- Water bodies with monitoring stations.

Since certain obligations related to water resource management come into force only after 2024 as stated in the Draft Law, it will be also essential to track the following indicators in the future:

- Permits issued for the surface water abstraction.
- Fees collected from the surface water abstraction.
- Water Balance.
- Water bodies with “good” quality status.
- River Basin Management Plans.

ANNEX I. PPD EVENT PRESENTATION SLIDES: MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND AGRICULTURE OF GEORGIA

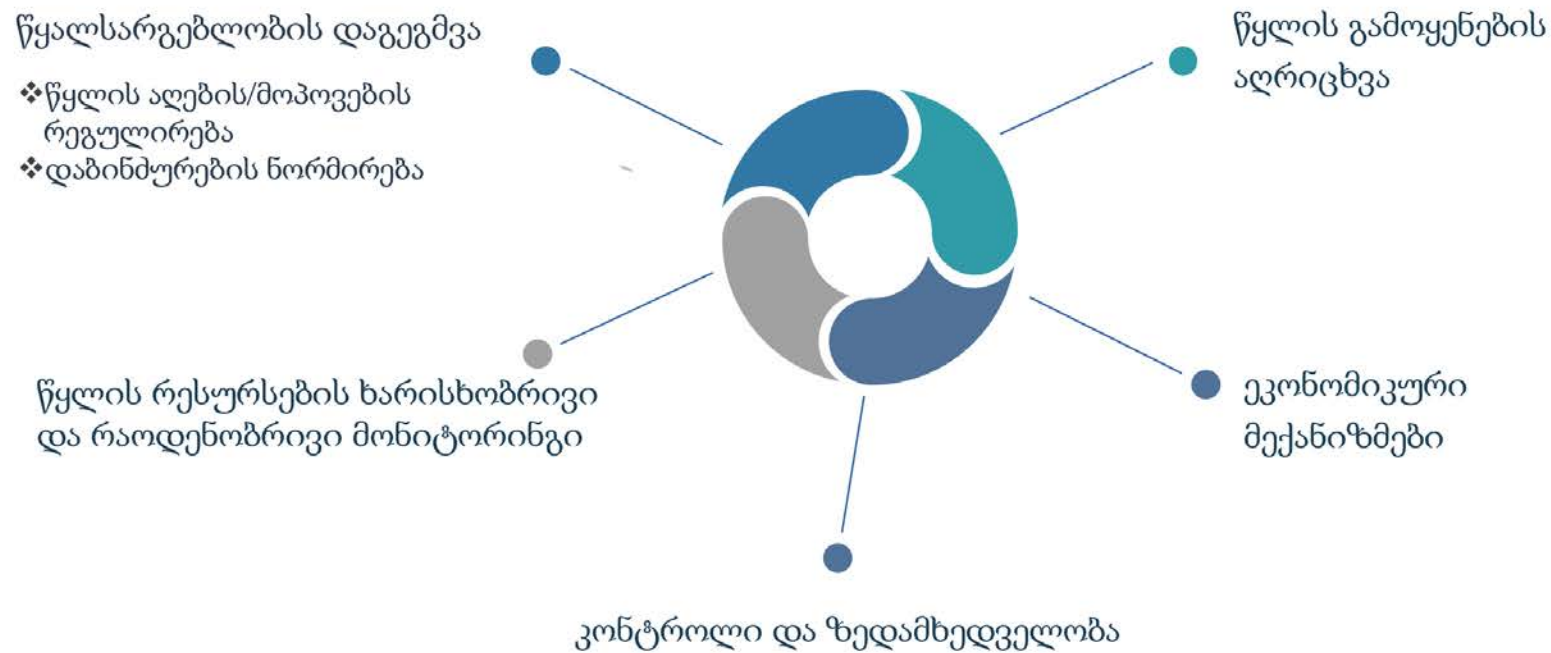
1

„წყლის რესურსების მართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი

საქართველოს გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

წყლის რესურსების მართვის ძირითადი კომპონენტები

ძირითადი პრობლემები წყლის რესურსების გამოყენებისა და დაცვის სფეროში

- 1 მოსახლეობის უსაფრთხო სასმელი წყლით სათანადო უზრუნველყოფა
- 2 მიწისქვეშა და ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურება
- 3 მიწისქვეშა და ზედაპირული წყლების არამდგრადი გამოყენება, წყლის დანაკარგები

წყლის მართვასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა

01 კანონი „გარემოს დაცვის შესახებ“ (1996) არეგულირებს წყლის ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმებთან დაკავშირებულ საკითხებს	02 კანონი „წყლის შესახებ“ (1997) არეგულირებს ზედაპირული წყლების გამოყენებისა და დაცვის საკითხებს	03 კანონი „წიაღის შესახებ“ (1996) არეგულირებს მიწისქვეშა წყლებთან დაკავშირებულ საკითხებს
04 კანონი „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ (2007) განსაზღვრავს პასუხისმგებლობას ჯანდაცვის კუთხით	05 კანონი “ზუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“ (2005) განსაზღვრავს მიწისქვეშა წყლების მოპოვებაზე მოსაკრებელს	06 კანონი „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“ არეგულირებს სანაპირო და ტერიტორიული წყლების დაბინძურებისაგან დაცვის საკითხებს
07 კანონი „საქართველოს ზღვის, წყალსატევებისა და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“ (2000) არეგულირებს ნაპირების საინჟინრო დაცვის საკითხებს	08 “გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი” (2017) არეგულირებს ეკოლოგიურ ექსპერტიზას დაქვემდებარებულ საქმიანობას	09 “ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი” მუხლები: 58-59, 60-61, 79, 82(2)
10 „სისხლისსამართლის კოდექსი“ მუხლები: 291, 292		

AA-ის ვალდებულებები

ევროკავშირის საბაზისო კანონმდებლობა

- წყლის ჩარჩო დირექტივა (2000/60/EC)
- დირექტივა ურბანული ჩამდინარე წყლების გაწმენდის შესახებ (91/271/EEC)
- დირექტივა წყალდიდობების რისკების შესახებ (2007/60/EC)
- დირექტივა სოფლის მეურნეობის წარმოების შედეგად გენერირებული ნიტრატებით წყლის დაბინძურების შესახებ (91/676/EEC)
- დირექტივა ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი წყლის ხარისხის შესახებ (98/83/EC)

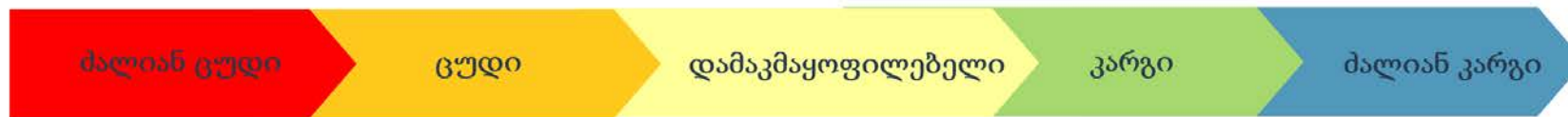

ევროკავშირის საბაზისო კანონმდებლობა

ევროკავშირი წყლის კანონმდებლობიშიზანი:

➤ წყლის რესურსების დაცვა და მათი მდგომარეობის გაუმჯობესება

წყლის ობიექტის სტატუსი (მდგომარეობა)

მიზნის მიღწევის გზა:

➤ წყლის რესურსების მართვის ეფექტური სისტემის შექმნა (წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვა)

წყლის რესურსების ინტეგრირებული მართვის ძირითადი პრინციპები

აუზის ფარგლებში
სხვადასხვა
წყალმოსარგებლეთა
საქმიანობის
კოორდინაცია და
ინტერესების
გათვალისწინება

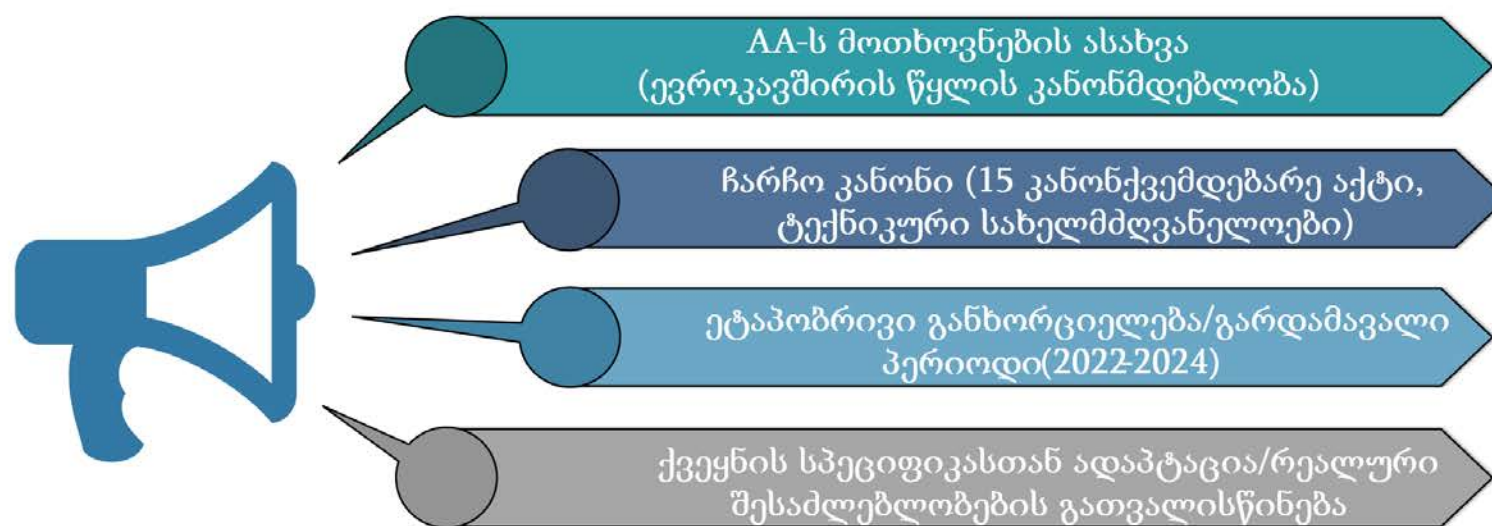
მდინარის ზედა და
ქვედა დინებაში
განლაგებულ
წყალმოსარგებლეთა
ინტერესების
გათვალისწინება

ზედაპირული (მათ
შორის ზღვის
სანაპიროს) და
მიწისქვეშა წყლების
მდგომარეობის
ურთიერთქმედების
გათვალისწინება

დაგეგმვისა და
გადაწყვეტილების
მიღების პროცესში
დაინტერესებული
მხარეების და
მოსახლეობის
მონაწილეობა

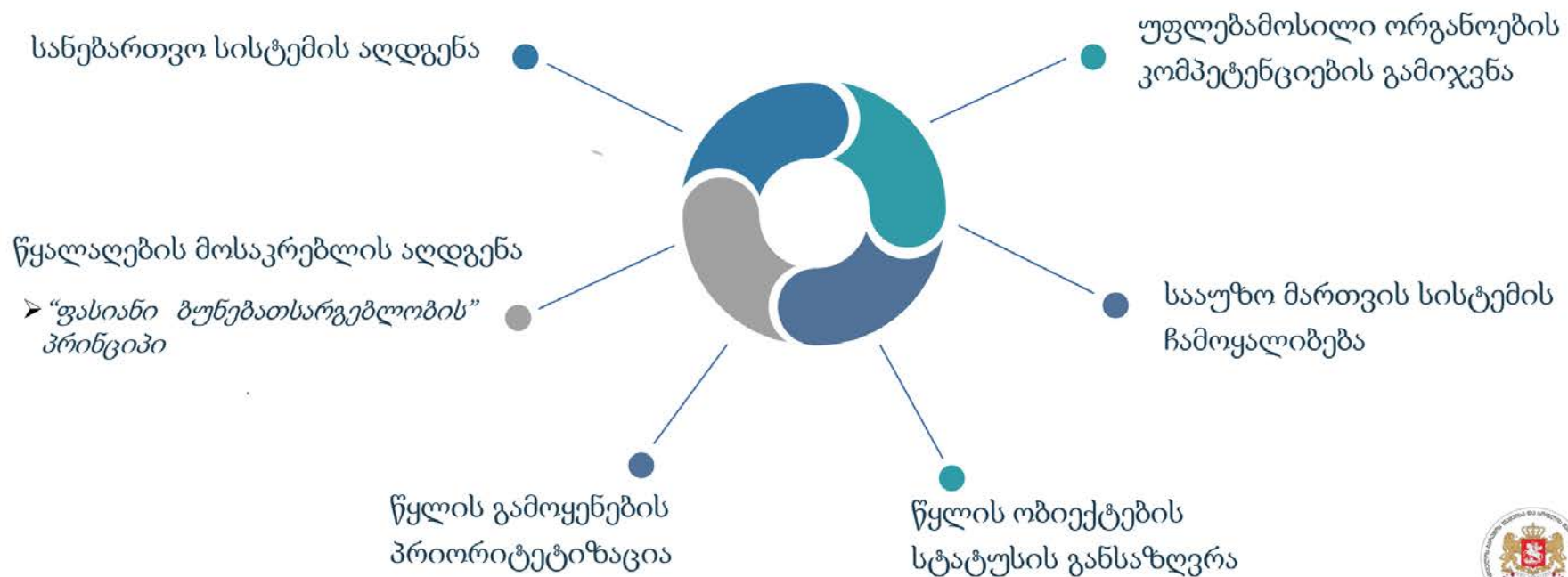
კანონპროექტის მახასიათებლები

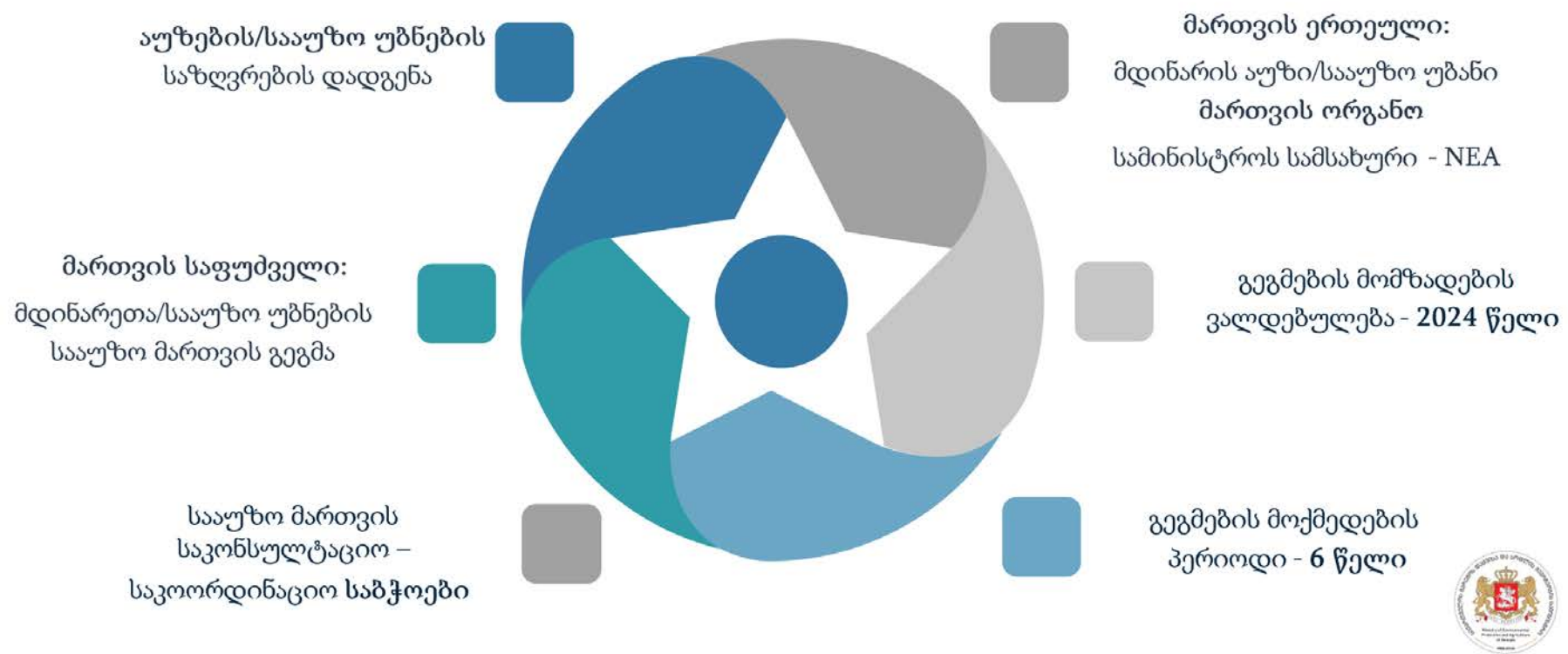
კანონის ძირითადი მიზანი

- ▶ წყლის რესურსების მართვის სამართლებრივი საფუძვლების შექმნა, რომელიც უზრუნველყოფს წყლის რესურსების დაცვისა და წყლის რესურსებით სარგებლობის სფეროში **ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებას**, ადამიანის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისთვის **უსაფრთხოგარემოს შექმნას** და ინტეგრირებული მართვის პრინციპების შესაბამისად **წყლის რესურსების დაცვასა და მდგრად გამოყენებას**

კანონპროექტის სიახლეები

წყლის რესურსების დაგეგმვისა და მართვის მექანიზმი მდინარეთა აუზების/სააუზო უბნების დონეზე

სააუზო უბნები

წყლის ხარისხის
სტანდარტები
არსებული
მდგომარეობა

წყლის ხარისხის
ახალი სტანდარტები

ზედაპირული წყლები

მიწისქვეშა წყლები

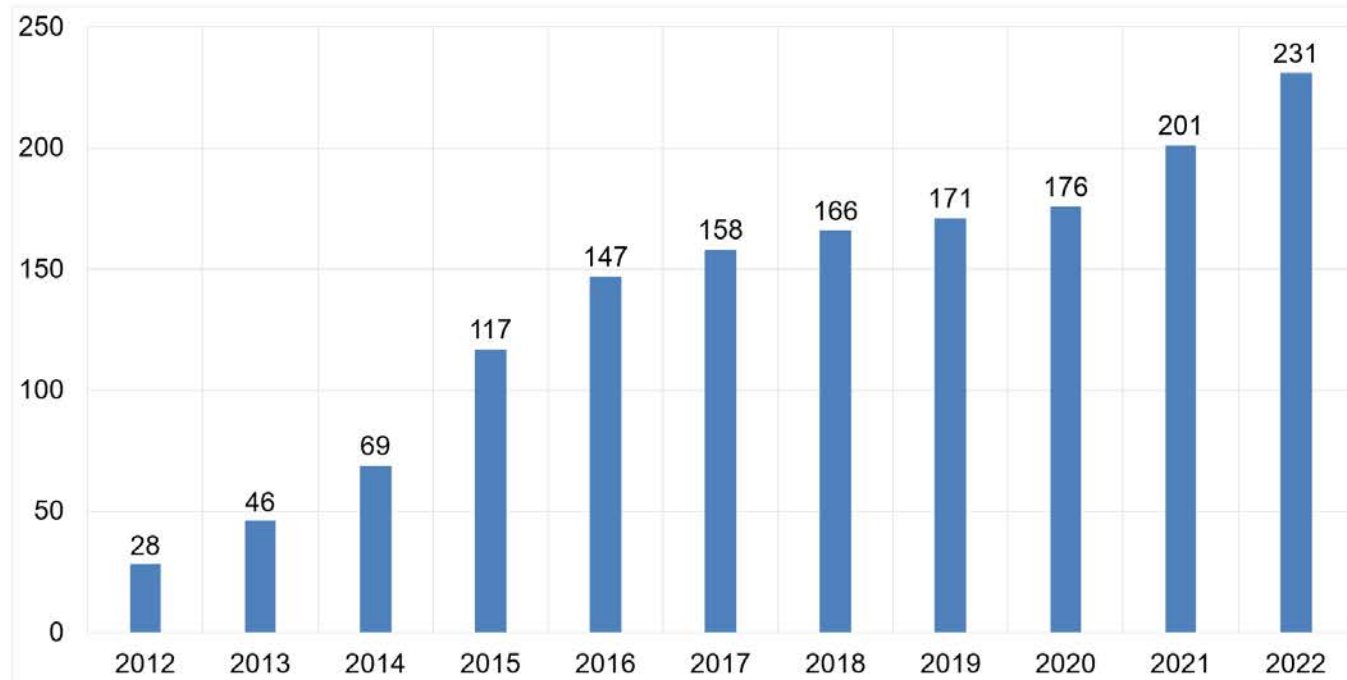
- მთავრობის დადგენილება „საქართველოს ზედაპირული წყლების დაბინძურებისაგან დაცვის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“
- საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2001 წლის 16 აგვისტოს #297/ნ ბრძანება „გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის ნორმების დამტკიცების შესახებ“

- არსებობს მხოლოდ სასმელი მიზნებისთვის აღებული წყლის ხარისხის სტანდარტი საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილება „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“

- ევროკავშირის სტანდარტებთან შესაბამისი (ინგრედიენტები, კონცენტრაციები)
- გრადაცია წყლის გამოყენების მიზნების მიხედვით (ირიგაცია, მრეწველობა, ჰესები)

ზედაპირული წყლის მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა

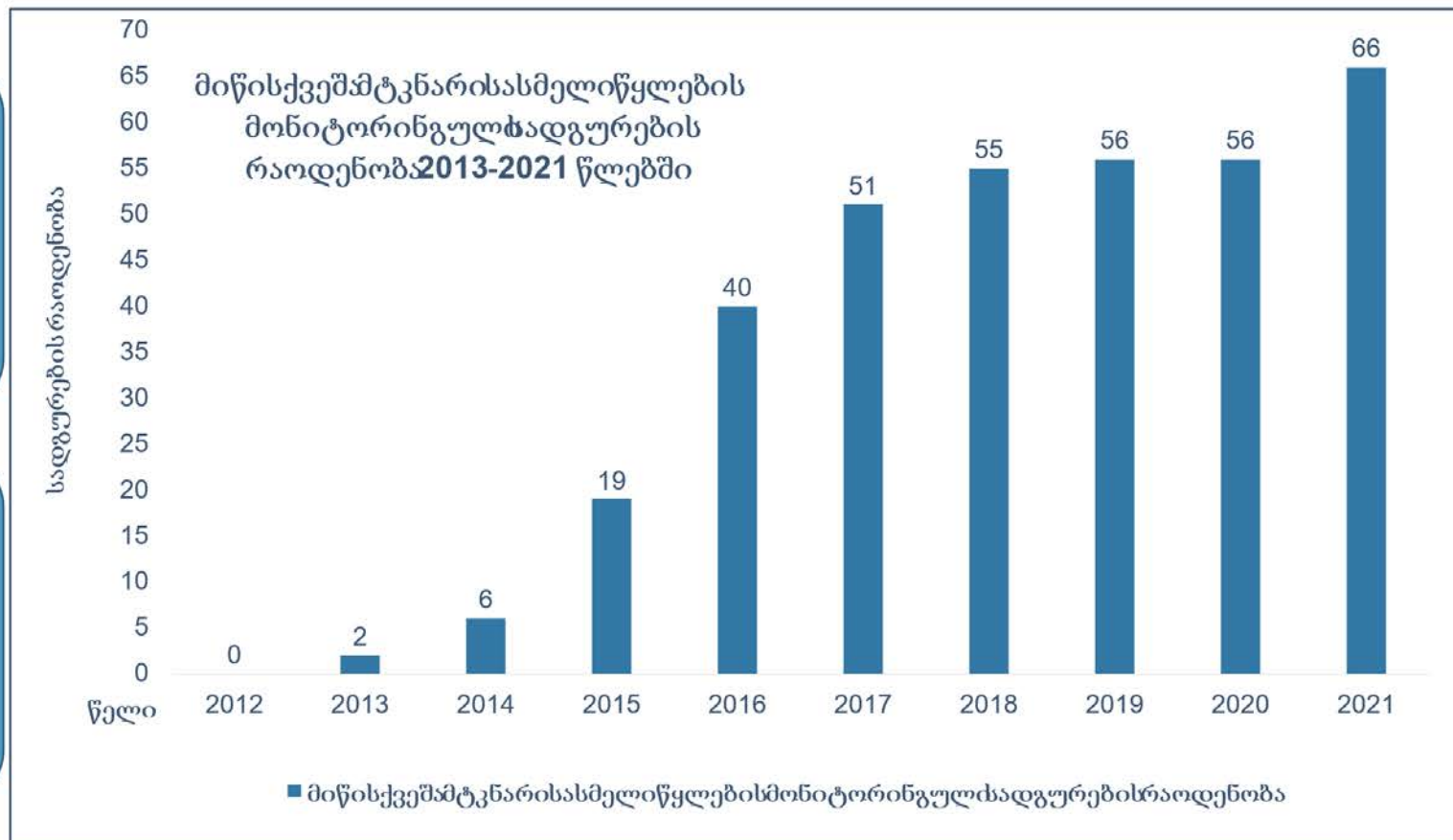

მიწისქვეშა წყლების სახელმწიფო ჰიდროგეოლოგიური მონიტორინგის სისტემა

საქართველოში
მიწისქვეშა მტკნარ
სასმელ წყლებზე
მონიტორინგი
განახლდა 2013
წელს

მონიტორინგის
ქსელში
წყალპუნქტების
ჩართვა
ეტაპობრივად
განხორციელდა

ჰიდროლოგიური მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა

არსებული მდგომარეობა

- წყლის დონეზე დაკვირვებები - 65 სადგური
- 20 (30%) სადგურზე ხორციელდება წყლის ხარჯის გაზომვა

დაგეგმილია

- 44 ერთეულწყლის დონის მზომი ხელსაწყო დანადგარის მონტაჟი
- ჰიდრომორფოლოგიურ პარამეტრებზე დაკვირვებების აღდგენა
- ადამიანური და ტექნიკური რესურსის გაძლიერება

GREEN
CLIMATE
FUND

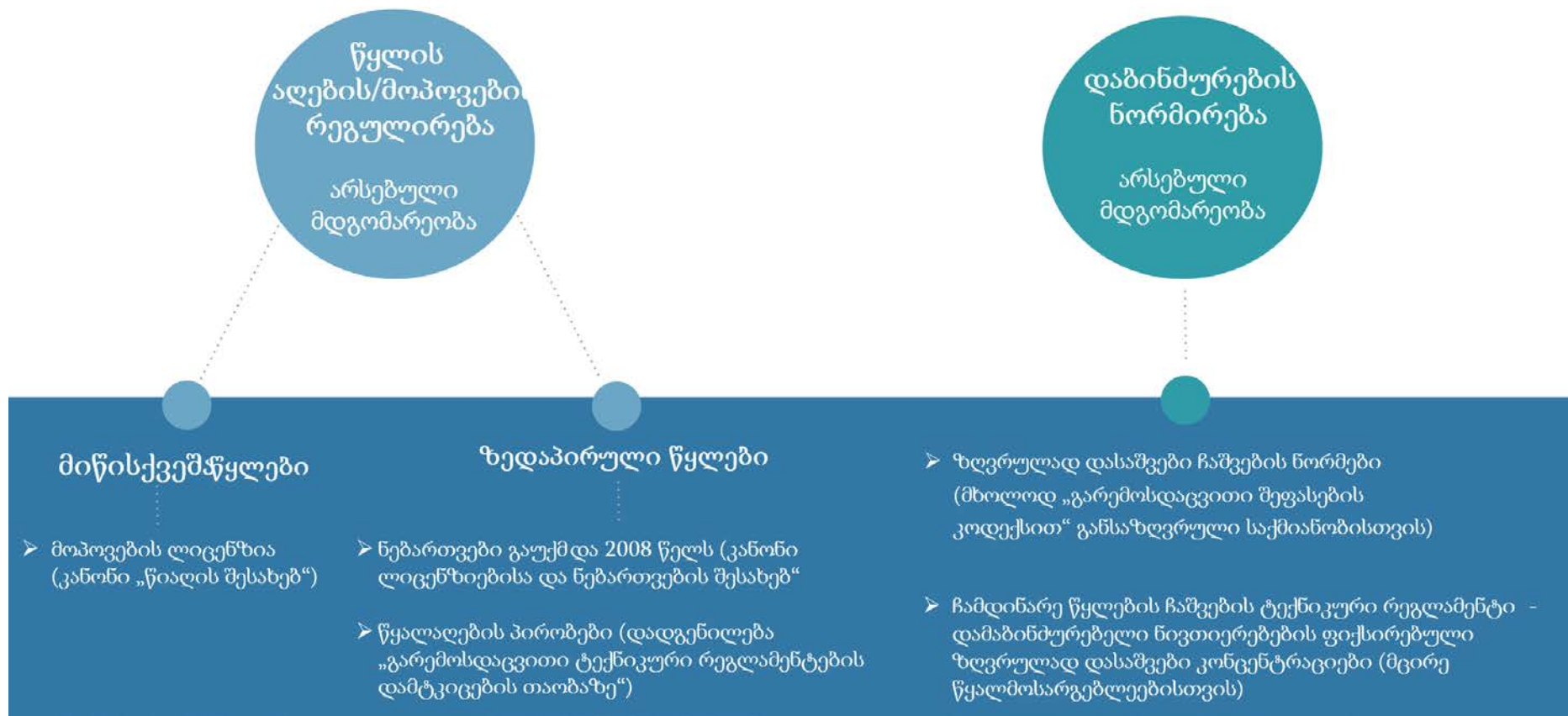
Empowered lives.
Resilient nations.

წყალსარგებლობის დაგეგმვა

17

სანებართვო სისტემა

ზედაპირული წყლის აღებაზე
ნებართვა

მიზანი

ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში წყლის
რაციონალური გამოყენების
სტიმულირება

ზედაპირული წყლის ობიექტებში
ჩამდინარე წყლების ჩაშვებაზე
ნებართვა

მიზანი

ზედაპირული წყლის რესურსებზე
ჩამდინარე წყლების ჩაშვებით გამოწვეული
უარყოფითი ზემოქმედების მინიმიზაცია
ყოველი კონკრეტული წყალჩაშვებისთვის
ინდივიდუალური ნორმების განსაზღვრის
შედეგად

ნებართვას ექვემდებარება სპეციალური წყალსარგებლობა

სპეციალური წყალსარგებლობა შესაძლოა არსებითი გავლენა ჰქონდეს წყლის ობიექტზე

- ზედაპირული წყლის ობიექტიდან დღე-ღამეში 25 მ3-ზე მეტი წყალადება
- ზედაპირული წყლის ობიექტში დამაბინძურებელ ნივთიერებათა შემცველი ჩამდინარე წყლების ნებისმიერ დენიდან დაწყებული

სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვის გამცემი ორგანო

- სამინისტრო
- მუნიციპალიტეტი (ადგილობრივი მნიშვნელობის წყლის რესურსებზე)
  - 2030 წლიდან

სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვების ფორმები

ნებართვის სამი ფორმა

ზედაპირული წყლის ობიექტიდან წყალაღების ნებართვა
 ზედაპირული წყლის ობიექტში წყალჩაშვების ნებართვა
 ზედაპირული წყლის ობიექტით წყალსარგებლობის კომბინირებული ნებართვა

გზშ-ს დაქვემდებარებული სპეციალურ წყალსარგებლობას ახორციელებს სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვის გარეშე

ნებართვების აღების ვალდებულება აქვს გზშ-ს სფეროში გაცემული აქტის მფლობელ პირს, რომელსაც აქტის გაცემის შემდგომ ეცვლება წყალაღების ან/და წყალჩაშვების პირობები და ესაჭიროება ზედაპირული წყლის ობიექტიდან წყალაღების ან/და წყალჩაშვების პირობების დასაშვადობის საჭიროების საფარმოო ტექნოლოგია ან/და ექსპლუატაციის პირობები

სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვის მოქმედების ვადა

1

სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვები გაიცემა არაუმეტეს 5 წლის ვადით

2

ჰიდროელექტროსადგურების/თბოელექტროსადგურებისთვის - არაუმეტეს 49 წლის ვადით

სახელმწიფოსთან გაფორმებული შესაბამისი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადის მიხედვით

3

საირიგაციო სისტემებისთვის - არაუმეტეს 25 წლის ვადით

4

მოსახლეობის სასმელი წყლით წყალმომარაგებისთვის - არაუმეტეს 30 წლის ვადით

მდინარის გარემოსდაცვითი ხარჯი

განმარტება

- წყლის ნაკადის ოდენობა და ხარისხი, რომელიც საჭიროა გარკვეული გარემოსდაცვითი მიზნების დასაკმაყოფილებლად, ეკოსისტემების და კულტურული ღირებულებების (მაგ. ჩანჩქერების) დაცვის ჩათვლით

გამოყენება

- მდინარის გარემოსდაცვითი ხარჯის გათვალისწინებით გაიცემა სპეციალური წყალსარგებლობის ნებართვა შესაბამისი მეთოდოლოგიის მიხედვით, რომელიც მტკიცდება მინისტრის ბრძანებით

საქართველოს მდინარეების
გარემოსდაცვითი ხარჯის შეფასების
მეთოდოლოგიის სახელმძღვანელო

აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს პროექტი
„მმართველობა განვითარებისათვის“

გაიმართება კონსულტაციები და
მეთოდოლოგიის განხილვა

ეკონომიკური მექანიზმები

არსებული მდგომარეობა

- მოსაკრებელი მიწისქვეშა წყლების მოპოვებაზე
  - კანონი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ
- ჯარიმები წყლის კანონმდებლობის დარღვევაზე
  - ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი
- წყლისდაბინძურებაზე ზიანის ანაზღაურება
  - მთავრობის დადგენილება ტექნიკური რეგლამენტის - „გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრის (გამოანგარიშების) მეთოდისა“ დამტკიცების შესახებ
- მოსაკრებელი ზედაპირული წყლის აღებაზე ფაქტიურად გაუქმებულია

დაგეგმილი

- ზედაპირული წყლის ობიექტებიდან წყალაღებაზე ეკონომიკურად დასაბუთებული მოსაკრებლის აღდგენა

წყალაღებაზე მოსაკრებლიტარიფებშ წინა პრაქტიკა
 ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ კანონის მიხედვით

გამოყენებული ახალი წყალი:	აუზი	მოსაკრებლის ოდენობა (1 კუბ. მ.ზე ლარში)
ჰიდროელექტრო სადგურებისთვის	კასპიის ზღვის	0.000001
	შავი ზღვის	0.0000001
სარწყავად	კასპიის ზღვის	0.0001
	შავი ზღვის	0.00005
საწარმოო საჭიროებისთვის	კასპიის ზღვის	0.01
	შავი ზღვის	0.005
სასმელ-სამეურნეო	კასპიის ზღვის	0.0001
	შავი ზღვის	0.0001

მოსაკრებლის დადგენა

„წყალიხდისწყლისთვის“ პრინციპი

წყალმოსარგებლეებისგან მიღებული ფინანსური რესურსები წყლის რესურსების მართვის გაუმჯობესებას მოხმარდება

მოსაკრებლის ხდენობა

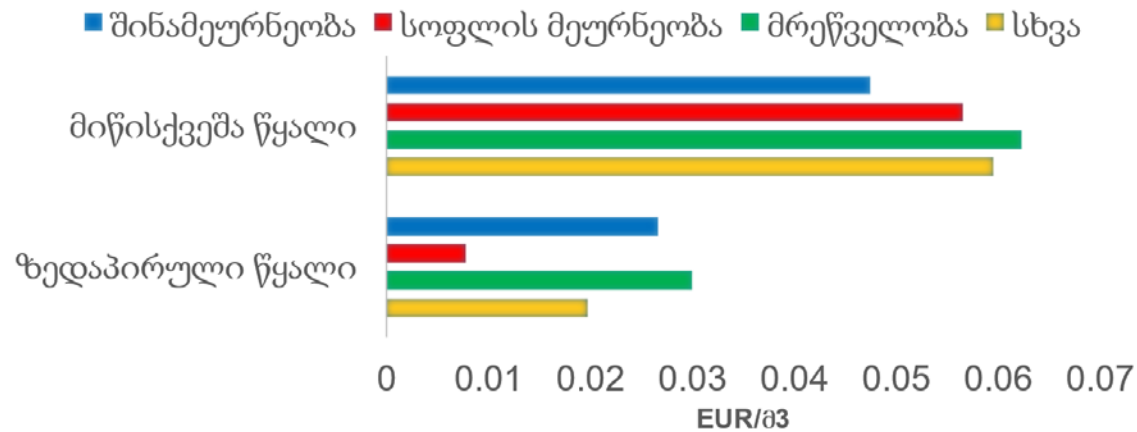
განსხვავებული იქნება შავი ზღვის და კასპიის ზღვის აუზების მიხედვით
განსხვავებული იქნება სექტორების მიხედვით

OECD-ის კვლევა

შემოთავაზებული სცენარები ევროპის მაგალითზე
საჭიროებს კონსულტაციებს საქართველოს მონაცემების გათვალისწინებით

ზედაპირული წყლის აღებაზე ტარიფები

	საშუალო	ყველაზე დაბალი	ყველაზე მაღალი
შინამეურნეობა	0,02662	0,00225	0,0561
სოფლის მეურნეობა	0,00782	0,000023	0,03
მრეწველობა	0,02992	0,00225	0,0996
სხვა	0,01973	0,00021	0,0614

მიწისქვეშა წყლის აღებაზე ტარიფები

	საშუალო	ყველაზე დაბალი	ყველაზე მაღალი
შინამეურნეობა	0,04750	0,00258	0,08
სოფლის მეურნეობა	0,05655	0,00258	0,11
მრეწველობა	0,06226	0,00049	0,11
სხვა	0,05951	0,00258	0,11

გზადლოზბთყურადლებიწვის

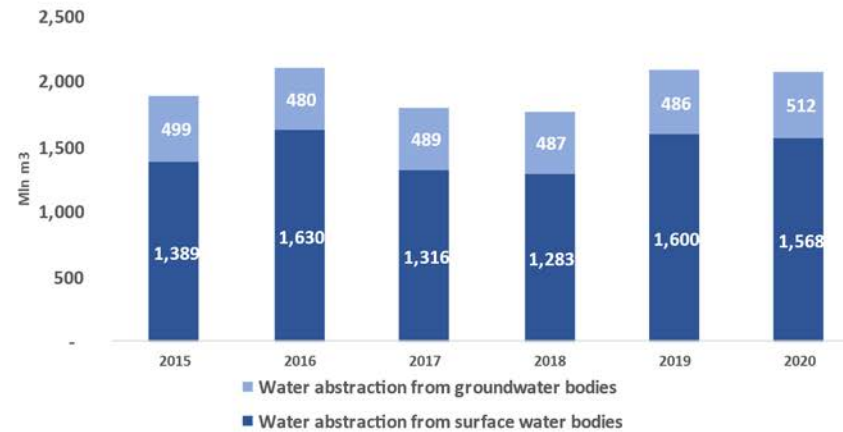
ANNEX 2. PPD EVENT PRESENTATION SLIDES: REFORMETER

The USAID Economic Governance Program

Water abstraction* from natural water bodies (mln m3)

*Water for hydroelectricity generation purposes is excluded

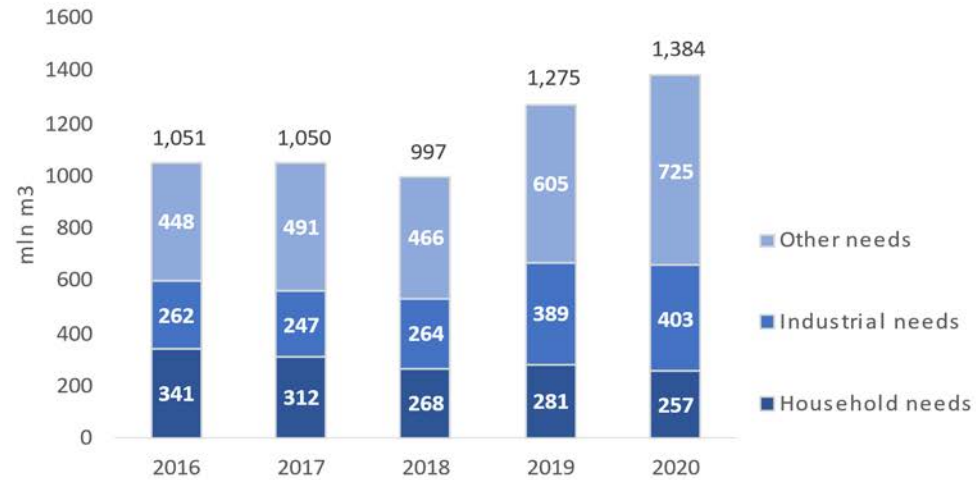
Source: Natural Resource of Georgia and Environmental Protection Geostat's Statistical Publication (2020, 2017)

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

ISSET POLICY INSTITUTE
International school of economics at TSU

Water Use (mln m3)

* Water for hydroelectricity generation purposes is excluded

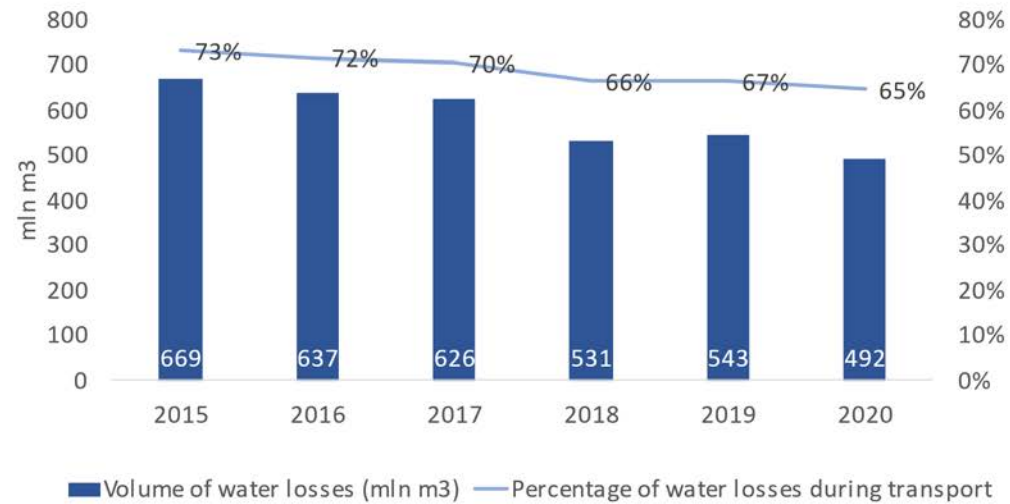
Source Natural Resource of Georgia and Environmental Protection Geostat's Statistical Publication (2020)

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

Losses of water during transport (mln m3)

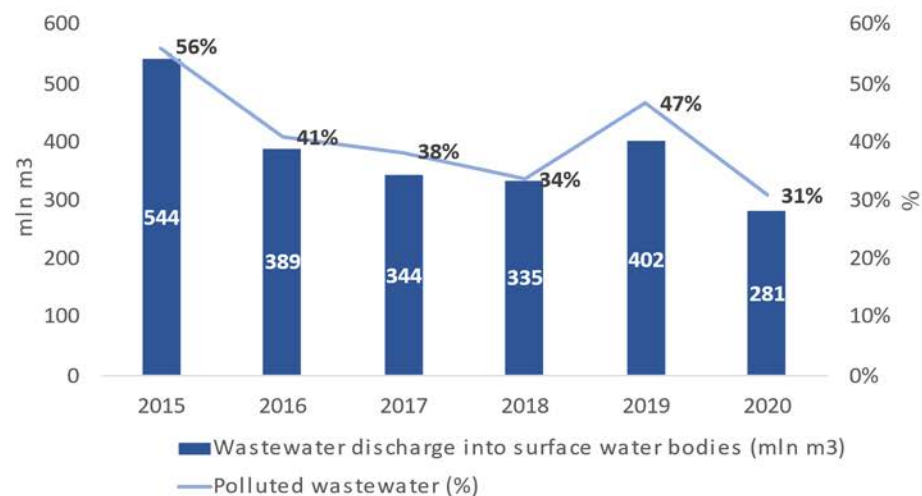
Source: Geostat

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

Wastewater discharge into surface water bodies

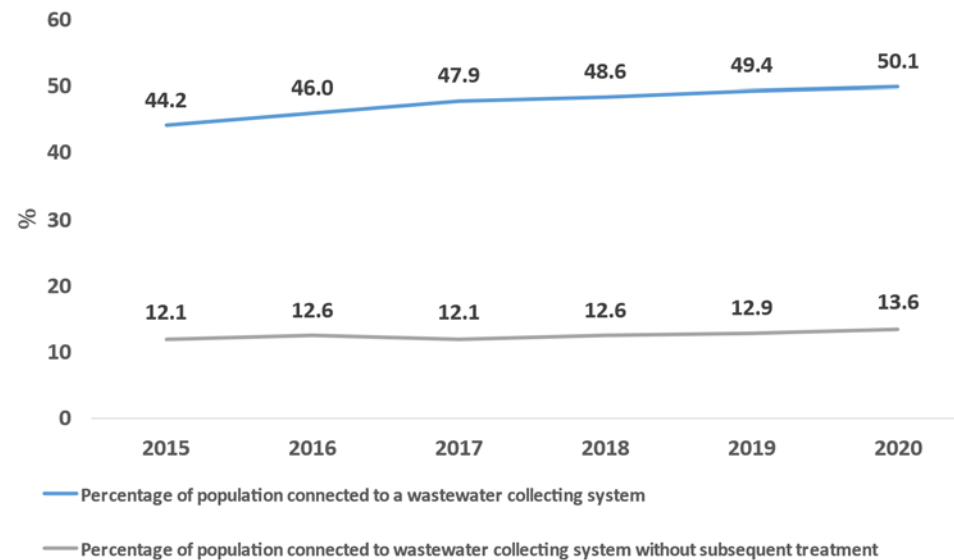
Source: Natural Resource of Georgia and Environmental Protection.
Geostatistical Publication (2020, 2017)

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

Population connected to a wastewater collecting system (%)

Source: Geostat

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

Population connected to wastewater treatment facilities (%)

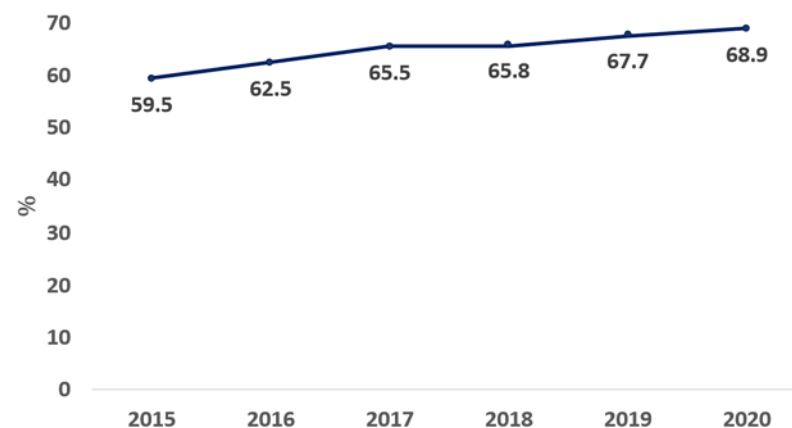
Source: Geostat

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

Percentage of population connected to water supply industry

Source: Geostat

USAID-ის ეკონომიკური მმართველობის პროგრამა

ReforMeter

Thank you!

The USAID Economic Governance Program

ISET POLICY
INSTITUTE
International school of economics at TSU

